

Aprilrapport Marks kommun

Marks kommun
2021

Delårsbokslut per april

Årsprognos för 2021

Beslutad av kommunfullmäktige 17 juni 2021

Innehållsförteckning

1 Inledning och sammanfattning	3
1.1 Verksamhet	3
1.2 Personal	3
1.3 Ekonomi	3
2 Förvaltningsberättelse	4
2.1 Samhällsekonomisk utveckling	4
2.2 Händelser av väsentlig betydelse	5
2.3 Kommunens grunduppdrag	7
2.4 Väsentliga personalförhållanden	9
2.5 Förväntad utveckling	11
2.6 Helårsprognos	13
3 Ekonomisk redovisning	19
3.1 Resultaträkning	19
3.2 Balansräkning	20

1 Inledning och sammanfattning

Delårsrapporten är kommunstyrelsens rapport till kommunfullmäktige om kommunens totala ekonomi och verksamhet under de första fyra månaderna 2021 samt en prognos för resten av året. Den är också information till externa intressenter så som näringslivet, leverantörer, kreditgivare, samarbetspartners och andra offentliga myndigheter samt inte minst till kommuninvånarna.

1.1 Verksamhet

Årets första månader har i många verksamheter präglats av coronapandemin. Vissa verksamheter inom till exempel kultur och fritid och socialtjänst har hållits stängda, högstadiet och gymnasiet har haft distansundervisning och stor anpassning till pandemin har fortsatt skett inom vård och omsorg.

Avsiktsförklaring för länsväg 156 har fattats i början av året och bygget av den nya Lyckeskolan går enligt plan och kommer att tas i bruk när höstterminen startar.

1.2 Personal

Medarbetarna i Marks kommun förväntas leverera insatser med god kvalitet. Det innebär att det ställs krav på motiverade, engagerade och kompetenta medarbetare som vill och kan ta ansvar för kommunens utveckling. Det förutsätter en hållbar personalförsörjning som innebär friska medarbetare.

Ett sätt att "mäta och redovisa arbetsmiljön" är sjuktalen, sjukfrånvaro, långtidssjukfrånvaro, frisktal och personalomsättning.

Med tanke på de extraordinära förutsättningarna under 2021 är det svårt att analysera personalföljetalen för andra faktorer än coronapandemin.

1.3 Ekonomi

Periodens resultat för januari till april var +14,7 mnkr. Det kan jämföras med motsvarande period föregående år då resultatet var -52 mnkr för samma period.

Resultatprognos Marks kommun per april 2021	mnkr
Budgeterat resultat	10,0
Nämndernas prognos	-28,7
Gemensamma verksamheter	4,6
Skatteintäkter och utjämnung	47,1
Finansnetto	-0,8
Årets resultat	32,1

Resultatprognosen pekar på ett resultat 2021 om 32,1 mnkr. Jämfört med årets budgeterade resultat på 10 mnkr innebär det ett överskott med drygt 22 mnkr. 2020 blev resultatet 54,5 mnkr vilket motsvarade ett överskott mot budget på drygt 32,5 mnkr.

2 Förvaltningsberättelse

Förvaltningsberättelsen syftar till att ge en övergripande och tydlig bild av Marks kommuns verksamhet under de första fyra månaderna 2021. Det är den samlade kommunala verksamheten oberoende av hur verksamheten är organiserad som beskrivs med fokus på väsentligheter. I årets första rapport ges en förenklad förvaltningsberättelse med information främst om händelser och omständigheter som avser tiden efter senaste årsredovisningen.

2.1 Samhällsekonomisk utveckling

Trots omfattande restriktioner och vågor av hög smittspridning befinner sig ekonomin i en återhämtningsfas både globalt och i Sverige. Under loppet av 2021 beräknas konjunkturen stärkas allt snabbare och prognosen för svensk BNP-tillväxt är dryga 3 procent, vilket skulle innebära att raset från 2020 hämtas igen. Att BNP i princip hamnar på samma nivå som två år tidigare – skulle normalt sett beskrivas som två förlorade år. Men utifrån den berg- och dalbana som pandemin försatt världsekonomin i framstår återhämtningen snarast som en framgång, när man betänker de dramatiska nedgångarna i ekonomierna under våren 2020.

Redan i år, det andra pandemiåret, kommer alla vuxna i Sverige som så önskar kunna ges skyddande vaccin. I takt med sjunkande smitta och minskad vårdbelastning kommer olika typer av restriktioner att kunna mildras, vilket framförallt till hösten antas ge extra skjuts till konjunkturen. Inte minst kommer utvecklingen att gynna de inhemska tjänstenärings som dämpats mest av pandemi och restriktioner. Kampen mot pandemin är dock långt ifrån vunnen. Det kommer ta tid. Pandemin kan inte "utrotas lokalt" och troligen kommer mycket av det globala vaccinationsarbetet att kvarstå 2022, speciellt i den fattigare delen av världen. Mycket talar för att Sverige, samt en rad utvecklade länder, når en bra bit på vägen under 2021.

Både i år och 2022 beräknas hög BNP-tillväxt. I Sverige och andra länder förutsätts tillväxten i hög grad drivas av hushållens konsumtion, som alltmer kan riktas mot de tjänstenärings som drabbats hårdast av restriktioner. Det ger med tiden en allt starkare återhämtning för antalet arbetade timmar i Sverige. Utsikterna för en snar och snabb uppgång i antalet sysselsatta kommer dock att begränsas av en uppgång i medelarbetstiden, som sker när allt fler anställda går upp i arbetstid. Medelarbetstiden kommer i år att drivas upp av dels ett lägre nyttjande av systemet för korttidspermitteringar, dels genom sjunkande sjukfrånvaro. Det kommer att dröja flera år innan arbetsmarknaden är återhämtad efter pandemin. Förutom "mer arbete per sysselsatt" i år och nästa år, antas krisen driva på en strukturomvandling. Det kommer att vara en stor utmaning att förbättra matchningen på arbetsmarknaden, genom utbildning och omskolning, för att bryta trenden för framför allt utsatta gruppers arbetslöshet. En del av de jobb som har gått förlorade kommer sannolikt inte tillbaka. Trots en tämligen snabb svensk konjunkturuppgång beräknas i scenariot andelen arbetslösa i flera år överstiga nivån som gällde före pandemin. I den medelfristiga framskrivningen ebbar lågkonjunkturen ut först 2024.

Trots den skarpa lågkonjunkturen och mycket omfattande finanspolitiska satsningar står de svenska offentliga finanserna starka. De stora underskotten i den offentliga sektorns finansiella sparande 2020 och 2021 ändrar inte detta. Som andel av BNP var den svenska offentliga bruttoskulden 2019 betydligt lägre än i många andra länder. Och utvecklingen under pandemin har inneburit en större skulduppgång i omvärlden än i Sverige.

Skatteunderlaget ökar relativt långsamt de kommande åren. Det viktigaste måttet på skatteunderlagstillväxten, den reala ökningstakten 2018–2024 beräknas dock bli i paritet med den historiska utvecklingen under 2000-talet. Men det förutsätter konjunkturell återhämtning samt att pris- och löneökningarna på sektorns kostnader förblir måttliga hela vägen fram till 2024.

Rekordresultat för kommuner och regioner – pandemikrisens effekt

Överskottet i kommunsektorn blev nästan 55 miljarder kronor år 2020, trots en extrem belastning på vissa verksamheter. Inom andra verksamheter har dock trycket varit mindre än normalt, såsom exempelvis viss hälso- och sjukvård, särskilt under första vågen av pandemin. Detsamma gäller dagverksamheter, förskola, kultur- och fritidsverksamheter och äldreomsorg i vissa kommuner. Sammantaget har detta påverkat kostnaderna som ökat långsammare än

normalt. I kommunerna var nettokostnaderna till och med lägre i fasta priser 2020 än 2019. Att verksamheten inom kultur- och fritidsområdet minskat liksom nyttjandet av tandvård, har också inneburit stora intäktstapp. Även kollektivtrafiken som trots ett betydligt lägre resande tvingats hålla uppe turtätheten för att minska smittrisen har tappat intäkter i mångmiljardklassen under 2020.

Sjukfrånvaron har varit betydligt högre än normalt bland anställda i kommuner och regioner. Då staten har finansierat sjuklönekostnaderna för kommuner och regioner, helt under perioden april till juli och delvis under resten av året, har ersättningen blivit cirka 2 miljarder högre än vikariekostnaden. Merkostnaderna för covid-19 har täckts av statliga bidrag och det generella statsbidraget har ökat väsentligt mer än den minskning av skatteintäkter som kommunerna och regionerna fått till följd av pandemin. (Källa: SKRs ekonomirapport maj 2021)

2.2 Händelser av väsentlig betydelse

Här beskrivs händelser av väsentlig betydelse som inträffat under årets fyra första månader.

Coronapandemin är vår vardag även 2021

Verksamheten under årets första fyra månader är fortsatt påverkad av coronapandemin.

Inledningen av 2021 har präglats av arbetet med att fortsätta förebygga smittspridningen av covid-19 i alla verksamheter. Vaccinering av brukare inom LSS och äldreomsorgen är klar.

Högstadië- och gymnasieskolorna har haft distansundervisning. Det finns vissa inslag i undervisningen som är svåra att genomföra vid distansundervisning och för vissa elever fungerar distansundervisningen sämre och det finns risk att elever inte får med sig samma kunskaper på grund av coronapandemins konsekvenser.

Under en kort period i början av året var samtliga verksamheter inom kultur och fritid stängda, för att sedan sakta öppna upp igen. Fortfarande hålls dock bibliotekslokaler, samt idrotts- och fritidslokaler stängda för allmänhetens besök, med undantag för organiserad barn- och ungdomsverksamhet. Det offentliga kulturutbudet är fortsatt starkt begränsat.

Många personer har under pandemin vistats mer i skog och mark, vilket medfört ett ökat fokus på friluftslivsområdet, och inte minst vandringsleder. En samverkansgrupp avseende översyn och förbättrande av vandringsleder är startad. De samverkande parterna är Företagarna i Mark, Västkuststiftelsen, och Marks kommun. Två leder har valts ut som prioriterade; Kurirleden och Viskastigen. Förbättringar bedöms vara genomförda inför sommaren 2021.

Idrottsrörelsen, och särskilt inomhusidrotter, har upplevt ett stort tapp i antal deltagare. Det går i nuläget endast att spekulera i vad detta kan få för konsekvenser på folkhälsan.

Antalet invånare med behov av långvarigt försörjningsstöd ökar, även om antalet hushåll som uppstår försörjningsstöd är relativt konstant. Förklaringen är troligtvis kopplad till den rådande pandemin med en svårare situation på arbetsmarknaden som bidragit till att fler behöver stöd en längre period. Samarbetet mellan försörjningsenheten och arbetsmarknadsenheten, som bildades 2020, utvecklas väl är en förutsättning för att brukare i målgruppen ska kunna bryta sitt bidragsberoende.

Mark 50 år -vi reflekterar bakåt och blickar framåt

Detta år fyller Marks kommun 50 år, vilket på olika sätt kommer att uppmärksammas under året. Samtidigt arbetar kommunen fram en ny vision där de som bor och verkar i kommunen får möjlighet att delta för att ta fram Marks kommuns vision.

Avsiktsförklaring väg 156

Avsiktsförklaringen är första steget för kommunen att vara med och betala för en ny förbifart av väg 156 förbi Skene centrum. Den tecknas ihop med Trafikverket och inom ramen för den grovt uppskattade kostnaden om 180-340 miljoner kronor. En ny förbifart förbi Skene anses angelägen av bland andra kommunen, näringsliv och Boråsregionens kommunalförbund. Kommunen ser också möjligheter att få med förbättringar av delar av väg 156 i en kommande regional plan för transportstruktur.

Målbild Kinna centrum

Processen för att utarbeta en målbild för Kinna centrum 2030 fortsätter. I slutet av april hölls det femte och sista dialogmötet, i blandade arbetsgrupper med politiker, tjänstemän,

fastighetsägare, handlare och markbor av olika åldrar och med olika förutsättningar. Arbetet fortsätter med att utarbeta en målbild utifrån det som framkommit i arbetsgrupperna och nästa steg i processen är att informera i flera politiska nämnder om vad arbetsgrupperna har kommit fram till.

Välkomstkommitté

Marks kommun har utvecklat och börjat arbeta enligt konceptet Välkomstkommitté, där de kommunala tjänstepersoner som har svaren samlas i ett och samma möte.

Välkomstkommittén har som syfte att ge företag bättre service genom tidig muntlig dialog mellan företaget och olika funktioner i Marks kommun.

Mark växer

Det är en stor efterfrågan på nya detaljplaner och det märks ingen nedgång i förfrågningar trots covid-19 och en befarad lågkonjunktur i byggbranschen. Flera stora planarbeten pågår, störst intresse för nya detaljplaner finns i centralorten samt de nordvästra delarna av kommunen. Det går dock att skönja ett ökat intresse i de sydvästra samt nordöstra delarna av kommunen.

Ett stort arbete med lokaliseringsstudier av skolor och förskolor pågår. Just nu pågår arbete med lokaliseringsstudier för förskolor i Ubbhult, Sätilla, Hyssna och Kinna.

Byggnationen av Lyckeskolan pågår enligt plan och skolan som är planerad för 600 högstadielärover och kommer att tas i bruk inför höstterminen 2021. Utgiften är beräknad till 307,5 mkr för skolbyggnaden och de två anslutande idrottshallarna. Detta är den största investeringen i kommunen hitintills. Skolan och idrottshallarna ska ingå som en del av en större byggsatsning där kommunen även planerar bostäder i området kring Lyckeskolan och Sahara.

Post- och telestyrelsens årliga rapport om bredbandsutbyggnaden angående Marks kommuns fibertäckning gav ytterligare ökat resultat från tidigare år. Fiberutbyggnaden inom tätort är numera på vad det gäller hushålls närhet till fiber 94,56 procent samt vad det gäller hushåll inom tätort och glesbygd på 92,08 procent.

Utvecklingsbidrag för ungdomsverksamhet

Kultur- och fritidsnämnden har beslutat om att införa ett nytt bidrag riktat till föreningar för att utveckla nya verksamhetsformer i syfte att nå ungdomar som inte deltar i ordinarie föreningsverksamhet.

Medborgarlöfte

Tillsammans har kommun, polis och bostadsbolaget tecknat ett medborgarlöfte, med inriktning att tillsammans bekämpa narkotika och droger.

Ny kommundirektör

Marks kommun valde att avsluta anställningen med dåvarande kommundirektör i början av året. Rekrytering av ny kommundirektör pågår och beräknas vara klar under våren.

2.3 Kommunens grunduppdrag

Det är fem grunduppdrag, av totalt 30, som bedöms uppfyllas endast delvis. Kultur- och fritidsnämnden motiverar bedömningen med att coronapandemin stort påverkar verksamheten under 2021. Barn- och utbildningsnämnden har bedömt delvis på sitt grunduppdrag kopplat till grundskolan med motiveringen att resultaten är på låg nivå inom verksamheten. Teknik- och servicenämnden motiverar bedömningen inom gator, vägar och parker med att med tilldelad budget förväntas vägstandarden försämrats på kommunala gator och gång- och cykelvägar. Överförmyndarnämnden har gjort bedömningen att de kommer att uppnå sitt grunduppdrag både delvis och i låg grad.

Kommunstyrelsen har tagit del av nämnder och styrelser rapporteringar och instämmer i de bedömningar som nämnder och styrelser gör vad gäller uppfyllande av sitt grunduppdrag.

Nämnd/styrelse	Helt	I hög grad	Delvis	I låg grad / inte alls
Barn- och utbildningsnämnden		Förskola Gymnasieskola Vuxenutbildning Arbetsmarknad	Grundskola	
Kommunstyrelsen		Styrning och ledning Övergripande utvecklingsfrågor		
Kultur- och fritidsnämnden			Kulturskola/kultur för barn Kultur-fritid Bibliotek	
Miljönämnden	Naturvård	Livsmedeltillsyn Miljötillsyn Hälsoskyddstillsyn och enskilda avlopp		
Plan- och byggnadsnämnden		Bygglov och detaljplaner		
Socialnämnden		Stöd till personer med funktionsnedsättning Individ och familjeomsorg		
Teknik- och servicenämnden		Vatten- och avloppsförsörjning Avfallshantering	Gator, vägar, parker	
Valnämnden	Val			
Äldreomsorgsnämnden		Kommunal hälso- och sjukvård Vård och omsorg om äldre		
Överförmyndarnämnden			Överförmyndarverksamhet	Överförmyndarverksamhet
Spinnerskan i Mark AB	Samordna verksamheten och verka för koncernnytta			
Marks Bostads AB	Bostadsförsörjning			

Nämnd/styrelse	Helt	I hög grad	Delvis	I låg grad / inte alls
Marks Fastighets AB	Lokalförsörjning för industri och serviceföretag			
Mark Kraftvärme AB	Produktion och försäljning av värme och ånga Produktion och försäljning av el Förvaltning och utveckling av stadsnät för fiberkommunikation			

2.4 Väsentliga personalförhållanden

Med tanke på de extraordinära förutsättningarna under 2020 är det svårt att analysera personalföljetalen för andra faktorer än coronapandemin. Pandemin har orsakat högre sjukfrånvaro och minskade frisktal. Smittskyddsregler har stipulerat stor försiktighet genom frånvaro vid minsta symptom eller covid inom familjen. Antalet långtidssjuka ökar, trots att långtidssjukfrånvaron minskar (relativt sett jämfört med total sjukfrånvaro).

Personal- och chefsomsättning minskar vilket är positivt. En tydligare arbetsgivarpolitik och bättre chefsstöd kan säkert vara en anledning. En annan är att pandemin ger minskad rörlighet på arbetsmarknaden. När pandemin är 'avblåst' finns det risk att personal- och chefsomsättning ökar.*

I slutet av perioden presenterades medarbetarundersökningen. 2465 medarbetare har deltagit vilket gett en svarsfrekvens på 73 %. Indexet för den organisatoriska och sociala arbetsmiljön (OSAI) var 3,9, en förbättring sedan 2019 års undersökning där värdet var 3,8.

Undersökningen har tagits emot väl av cheferna som kommer att fortsätta arbeta med styrkor och svagheter i arbetsmiljön.

I samma undersökning tillfrågades medarbetarna huruvida de kan rekommendera den egna arbetsplatsen till en vän eller bekant. 31 % svarar ja på frågan.

Sist men absolut inte minst så ska det ges en stor eloge till alla medarbetare som trots tuffa förutsättningar på grund av pandemin gjort en storartad insats. Verksamheten har inte endast hållits 'flytande', flera större utmaningar bland annat inom bemanning har också hanterats. Och 'känslan' är att verksamheten stärkts trots och tack vare pandemin.

Följetal per 31e mars	2018	2019	2020	2021
Antal tillsvidareanställda	2 941	2 921	2 978	3039
- varav kvinnor	2 414	2 387	2 432	2448
- varav män	527	534	546	591
Antal tidsbegränsat anställda	438	509	483	527
- varav kvinnor	336	390	356	395
- varav män	102	119	127	132
Andel % tv med heltid	73,6	74,6	75,7	78,3
- varav kvinnor	70,2	71,1	72,6	75,2
- varav män	89,6	90,1	89,6	91,5
Genomsnittlig sysselsättningsgrad	93,9	94,1	94,3	95,0
- varav kvinnor	93,3	93,4	93,7	94,3
- varav män	96,6	96,9	97,1	97,6

Följetal april-mars	2017-2018	2018-2019	2019-2020	2020-2021
Personalomsättning %	15,1	16,9	13,9	12,6
Personalomsättning chefer %	17,5	22,0	15,3	12,1
Sjukfrånvaro %	6,6	6,0	6,3	7,9
- varav kvinnor	7,2	6,5	6,8	8,6
- varav män	4,5	4,2	4,6	6,2
Långtidssjukfrånvaro %	42,2	35,8	35,2	28,2
- varav kvinnor	42,8	36,7	35,5	29,3
- varav män	38,0	30,4	34,1	22,1
Antal långtidssjuka	397	383	362	390
Frisktal %	60,3	60,8	70,2	48,5
Timavlönad personal, antal timmar	444 996	467 497	466 832	428 074
Mertid/fyllnadstid, antal timmar	23 860	29 465	27 120	19 521
Övertid, antal timmar	32 479	39 398	34 441	32 780

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron har utvecklats negativt, stigit med 1,6 procentenheter, och med hög sannolikhet är det pandemiorsaker bakom detta. Långtidssjukfrånvaron fortsätter minska men en del av denna minskning är mätteknisk. Långtidssjukfrånvaro beräknas som sjukfrånvaro 60 dagar eller mer av total sjukfrånvaro. När sjukfrånvaron ökar som i år så minskar andelen långtidssjukfrånvaro, detta trots att antalet långtidssjuka personer ökar.

Frisktal

Frisktalet minskar kraftigt. Endast knappt hälften av medarbetarna har max fem frånvarodagar under perioden. Återigen är det högst sannolikt att pandemin är orsaken eftersom smittskyddsreglerna stipulerar stor försiktighet, vid minsta symptom eller covid inom familjen ska medarbetare ha stannat hemma.

Personalomsättning

Personalomsättningen bland medarbetare och chefer har glädjande åter minskat. Detta kan delvis bero på att Marks kommun blivit en mer attraktiv arbetsgivare, samt delvis bero på pandemin som leder till osäkerhet och minskad rörlighet på arbetsmarknaden.

2.5 Förväntad utveckling

Här ges upplysningar om kommunens förväntade utveckling avseende ekonomi och verksamhet utifrån målen om god ekonomisk hushållning.

Finansiella mål

Kommunen arbetar med tre finansiella mål som stäms av i samband med årsbokslut, baserat på prognoser i denna rapport blir två av målen uppfyllda. Målen är från och med 2020:

- resultatmål om 1 % av skatt, utjämning och finansnetto (fyraårs snitt)
- finansieringsmål att kommunkoncernens bruttoskuld/invånare är lägre än 90 % av vår kommungrupps (pendlingskommun nära större stad) bruttoskuld/invånare (fyraårs snitt)
- planeringsmål att ha oförändrad skattesats.

Finansiella mål, Marks kommun	Period	Utfall Helår 2018	Utfall Helår 2019	Utfall Helår 2020	Prognos Helår 2021
Resultatmål Positiva ekonomiska resultat Resultatet ska uppgå till minst 1 procent av skatter, utjämning och finansnetto igenomsnitt under fyra år.	Senaste fyraårsperioden	3,8 %	3,4 %	2,7 %	2,0 %
	Innevarande år	1,8 %	2,3 %	2,5 %	1,4 %
Finansieringsmål Skuld/invånare Kommunkoncernen ska i högre grad än kommungruppen finansiera verksamheten med egna medel. Skuld/inv ska därför vara lägre än 90 % av kommungruppens utfall.	Senaste fyraårsperioden			70 % (prognos)	72 % (prognos)
	Innevarande år	69 %	71 %	73 % (prognos)	74 % (prognos)
Planeringsmål Oförändrad skattesats		Skattesats oförändrad	Skattesats oförändrad	Skattesats förändrad	Skattesats oförändrad

Balanskravsresultat

Balanskravet innebär att intäkterna måste vara större än kostnaderna varje enskilt år. Kommunen har uppfyllt det lagstadgade balanskravet sedan det infördes år 2000. Det sammanlagda resultatet för åren 2000 – 2020 är 742,2 mnkr efter de justeringar som görs vid balanskravsavstämning. Resultatprognosen i denna rapport innebär att balanskravet förväntas uppfyllas även för 2021.

Kommunfullmäktige fastställde år 2013 riktlinjer för en resultatutjämningsreserv (RUR). Denna reserv är avsedd att utjämna normala svängningar i skatteintäkterna över konjunkturcyklerna. Enligt riktlinjerna ska avsättning till reserven ske i sådan omfattning att kommunen tror sig klara en normal konjunkturedgång utan att detta påverkar verksamheten kortsiktigt.

Reserven uppgick till 93,5 mnkr efter den avsättning som gjordes under 2017. Någon ytterligare avsättning har inte gjorts eftersom nuvarande reserv bedömts tillräcklig i händelse av en konjunkturedgång.

Pågående tvister

Det pågår en tvist mellan Marks kommun och den entreprenör som skötte insamling av kommunens hushållsavfall 2016–2018. Efter avslutad upphandling tecknades avtal och entreprenören påbörjade insamlingen 2016. Tvisten uppkom under 2017 och rör i huvudsak den avtalade rörliga ersättningen för så kallade gångavstånd. Entreprenören har stämt kommunen på totalt 49 mnkr, vilket kommunen bestridit. Kommunen har, mot bakgrund av att kommunen anser att entreprenörens fordran är grundlös, inte bokat upp någon kostnad för detta.

Försäkringskassan har krävt verksamheten på återbetalning motsvarande 17,6 mnkr i ett assistansärende. Beslutet har överklagats. Hänsyn till detta har inte tagits i årsprognosen.

2.6 Helårsprognos

Avsnittet innehåller en redovisning av hur helårsprognosen förhåller sig till den budget som fastställts för den löpande verksamhetens drift och investeringar. Samtliga nämnder har beaktat att sjuklönekostnader i jan-juni kommer ersättas från staten. Någon ersättning för vård- och omsorgskostnader har däremot inte beaktats i prognosarbetet.

Driftredovisning inklusive helårsprognos

År 2021 är, liksom föregående år, speciellt. Varken kostnader eller intäkter följer tidigare trender. När och hur samhället kommer återgå till ett mer normalt läge är svårt att förutspå. Vad som säkert går att se är att pandemin påverkar ekonomin i hög grad och innebär en osäkerhet i beräkning av prognos för året. De långsiktiga effekterna av pandemin kommer att märkas av inom kommunens alla verksamheter i varierande grad och under en längre tid framöver.

Nämndernas samlade budgetavvikelse prognostiseras till underskott med 28,7 mnkr varav 22,3 mnkr beror på merkostnader relaterade till covid-19.

Belopp i miljoner kr	Utfall 30/4 2020	Utfall 30/4 2021	Utfall 2020	Budget 2021	Prognos 2021	Budget- avvikels e
Fullmäktige, partistöd och revision	-1,3	-1,6	-4,4	-5,1	-5,1	0,0
Kommunstyrelsen	-56,7	-56,0	-187,7	-170,5	-174,2	-3,7
Barn- och utbildningsnämnden	-296,5	-292,7	-888,1	-919,3	-923,5	-4,2
Kultur- och fritidsnämnden	-23,8	-23,4	-80,0	-77,6	-78,7	-1,1
Miljönämnden	-3,3	-2,2	-9,9	-8,8	-9,6	-0,8
Plan- och byggnadsnämnden	-2,7	-1,3	-4,7	-6,7	-6,0	0,7
Socialnämnden	-122,9	-130,9	-379,3	-397,0	-401,6	-4,6
Äldreomsorgsnämnden	-162,3	-165,1	-498,0	-514,0	-529,0	-15,0
Teknik- och servicenämnden	-17,6	-18,3	-50,4	-50,5	-50,5	0,0
Valnämnden	0,0	-0,2	-0,1	-0,5	-0,5	0,0
Överförmyndarnämnden	-0,8	-1,1	-2,6	-2,9	-2,9	0,0
Summa nämnder	-687,9	-692,7	-2 105,2	-2 152,9	-2 181,6	-28,7
Gemensamma verksamhetsposter						
Pensioner	-12,7	-8,8	-44,9	-49,8	-49,1	0,7
Bidrag för Horredshallen	0,0	0,4	6,5	0,0	0,4	0,4
Ram för lokalkostnader	0,0	0,0	-3,0	-6,3	-2,1	4,2
Rivning Lyckeskolan	0,0	0,0	0,0	-15,0	-15,0	0,0
Bästa barnkommun	0,0	0,0	0,0	-3,0	-3,0	0,0
Visionsarbete	0,0	0,0	0,0	-0,5	-0,5	0,0
Kommunreserven	0,0	0,0	-1,4	-10,0	-10,0	0,0
Övriga verksamhetsposter	-42,6	-45,9	14,8	30,3	29,6	-0,7
<i>S:a Gemensamma verksamhetsposter</i>	-55,3	-54,4	-28,0	-54,3	-49,7	4,6

Belopp i miljoner kr	Utfall 30/4 2020	Utfall 30/4 2021	Utfall 2020	Budget 2021	Prognos 2021	Budget- avvikels e
VERKSAMHETENS NETTOKOSTNADER	-743,2	-747,2	-2 133,2	-2 207,2	-2 231,3	-24,1

Kommunstyrelsen prognostiserar ett underskott för 2021 med 3,7 mnkr. Av prognosavvikelsen är 0,1 mnkr relaterat till covid-19, 2,5 mnkr är relaterat till den ramväxling som beslutats av kommunfullmäktige hänförlig till förändrad inköpsorganisationen och resterande 1,1 mnkr är hänförligt till ordinarie verksamhet.

Barn- och utbildningsnämnden redovisar en prognos om underskott med 4,2 mnkr vilket motsvarar nämndens begäran om ramjustering för tillkommande lokalkostnader för Lyckeskolan. Grundskolan arbetar med att förstärka och utveckla verksamheten för att uppnå beslutade mål, prognosen är att kostnaderna kommer bli högre än budgeterat. Dessutom befaras en kunskapsskuld efter tiderna med distansundervisning inom högstadierna och gymnasieskolan, som behöver återhämtas kommande läsår. En minskad etableringsersättning från Migrationsverket påverkar flera av verksamheterna inom utbildning och integration. De ekonomiska effekterna av pandemin innebär extra bidrag och lägre personalkostnader men också lägre kostnader för t ex måltider. Sammantaget påverkar pandemin resultatet med ett överskott om ca 9 mnkr, främst inom verksamheterna förskola och fritidshem. I prognosen vägs de verksamheter som visar underskott upp av överskott p.g.a. pandemin och totalt beräknar nämnden med ett resultat enligt tilldelad budget, under förutsättning av begäran kring Lyckeskolan beviljas.

Kultur- och fritidsnämnden beräknar årets prognos till ett underskott om 1,1 mnkr, främst beroende på lägre intäkter i fritids- och idrottsanläggningar samt inomhusbad och övriga verksamheter som varit stängda för allmänheten p.g.a. pandemins restriktioner. Till viss del vägs inkomstbortfallet upp av lägre personalkostnader.

Miljönämndens prognos visar nettokostnader som överstiger tilldelad ram med 0,8 mnkr. Av underskottet förklaras 0,6 mnkr av uteblivna tillsynsavgifter med anledning av covid-19. Resterande 0,2 mnkr av underskottet består av extra kostnader som uppstått i samband med övertagandet av verksamheten för alkohol, tobak och receptfria läkemedel, kostnader som miljönämnden anholder om att få redovisa utöver nämndens budget.

Plan- och byggnadsnämnden prognostiserar ett överskott mot budget om 0,7 mnkr. Bygglovsverksamheten har haft ett högt ärendeflöde som väntas fortsätta under året och ge taxeintäkter utöver budget.

Socialnämndens helårsprognos beräknas till ett underskott på 4,6 mnkr, varav 3,8 mnkr beror på merkostnader på grund av rådande pandemi. Det innebär att ordinarie verksamhet prognostiserar ett underskott på 0,8 mnkr för året. Prognosen utgår ifrån redan vidtagna åtgärder med mål att nå en budget i balans. Den största orsaken till underskottet är en ökning i antal vårdplaceringar, ökade dygnskostnader och fler akuta placeringar.

Äldreomsorgsnämndens helårsprognos beräknas till ett underskott på 15 mnkr, varav 25 mnkr beror på merkostnader kopplat till covid-19. Det innebär att ordinarie verksamhet prognostiserar ett överskott på 10 mnkr för året. Prognosen utgår ifrån att ordinarie verksamhet inte kunnat genomföras fullt ut på grund av rådande pandemi samt att beläggningsgraden på vård- och omsorgsboendena inte varit på samma nivå som ett normalår. Nämnden beräknar att kunna återgå till normal verksamhet under hösten samt att genomföra eftersatta utvecklingsarbeten och kompetensutveckling.

Teknik- och servicenämndens helårsprognos i april följer budget totalt och uppgår till 50,5 mnkr. Inom gata/park prognostiseras kostnadsökningar om 0,7 mnkr för vinterväghållningen. Dessa ökade kostnader finansieras dels med lägre kostnader inom parkverksamheten dels genom nämndens reserv som är budgeterad inom ledningsverksamheten.

I stort sett alla nämnder poängterar den osäkerhet som covid-19 innebär för såväl verksamhet som ekonomi. För att illustrera hur den "ordinarie verksamheten" utvecklas kan nedanstående uppställning vara till hjälp:

Prognostiserad budgetavvikelse	-28,7 mnkr
Högre kostnader/lägre intäkter p.g.a. covid-19	22,3 mnkr
Ramväxling inköpsorganisationen	2,5 mnkr
Ramjustering för tillkommande lokalkostnader för Lyckeskolan	4,2 mnkr
Nämndernas avvikelse "ordinarie drift"	0,3 mnkr

Gemensamma verksamheter

Utanför nämndernas budgetar prognostiseras utfallet innebära ett underskott om drygt 4 mnkr. En intäkt på 0,4 mnkr i form av bidrag för om- och tillbyggnaden av Horredshallen har erhållits i år i stället för föregående år. Att prognosen för ram för lokalkostnader är ett överskott på 4,2 mnkr förklaras uteslutande av att barn- och utbildningsnämnden redovisat samma post som ett underskott i sin rapport så dessa tar ut varandra ur kommunperspektiv.

Investeringsredovisning inkl helårsprognos

Per nämnd, mnkr	Investerings- budget 2021 inkl tillägg	Utfall jan- april 2021	Prognos 2021	Budget- avvikelse
Kommunstyrelsen	10,0	3,6	10,0	0
Barn- och utbildningsnämnden	26,0	1,0	26,0	0
Kultur- och fritidsnämnden	2,0	0	2,7	-0,7
Socialnämnden	1,3	0,3	1,3	0
Äldreomsorgsnämnden	1,7	0	1,0	0,7
Miljönämnden	0,4	0	0,3	0,1
Plan- och byggnadsnämnden	0,4	0	0,3	0,1
Summa:	41,8	4,9	41,6	0,2
Teknik- och servicenämnden:				
Skattefinansierad del:				
Internservice	410,0	8,8	366,7	43,3
Gator, parker och GC-vägar	24,0	3,5	20,2	3,8
Övriga investeringar (skredrisk, exploatering gata)	15,5	7,6	18,8	-3,3
Summa TSN skattefinansierad del	449,5	19,9	405,7	43,8
Taxefinansierad del				
Vatten och avlopp	132,3	22,8	131,4	0,9
- varav VA exklusive överföringsledning	98,8	15,4	84,7	14,1
- varav överföringsledningsprojekt (ÖFL)	33,5	7,4	46,7	-13,2
Avfallshantering	1,7	0	2,0	-0,3
Summa TSN taxefinansierad del	134,0	22,8	133,4	0,6
S:a teknik- och servicenämnden	583,5	42,7	539,2	44,3
Investeringar totalt	625,3	47,6	580,8	44,5
varav skattefinansierad del	491,3	24,8	447,4	43,9
varav taxefinansierad del	134,0	22,8	133,4	0,6

Analys av investeringsprognos

Årets investeringsbudget är, efter ombudgetering och beslutade utökningar, 625,3 mnkr.

Merparten eller drygt 491 mnkr avser skattefinansierad verksamhet medan 134 mnkr avser taxefinansierad verksamhet. Sedan införandet av komponentredovisning ska även de pågående projekten beaktas. De redovisas i separat tabell eftersom utfall samt budget för dessa inte fördelas utan är placerad på färdigställande året.

Prognosen för årets investeringar uppgår till 580,8 mnkr vilket innebär en avvikelse på 44,5 mnkr från lagd budget och en ökning med drygt 105 % jämfört med föregående års utfall om ca 283 mnkr. Det enskilt största investeringsprojektet avser nybyggnation av Lyckeskolan inklusive två idrottshallar. Projektet färdigställs till höstterminen och prognosen är sänkt till 307,5 mnkr jämfört med budget 309,5 mnkr. Årets totala budgetavvikelse beror främst på att två stora lokalprojekt, om- och tillbyggnad Kinnahallen samt nybyggnad Kinna resecentrum inte följer ursprunglig plan och färdigställs först år 2022.

Utöver att dessa två projekt är försenade finns det andra stora avvikelser inom **internservice**. Projektet lokaleffektivisering Kunskapens Hus, med en budget om 10 mnkr, genomförs inte i väntan på den reviderade kontorsutredningen. Behovet av lokalkompletteringar i kommunens lokaler är stora i år och prognosen om 8,5 mnkr innebär ett budgetöverskridande om 4 mnkr. Åtgärder avser bland annat ombyggnad Kinna bibliotek, Eriksdalsgatan, vikvägg i Kungabergs idrottshall samt anpassningar på Sjöbyskolan. Även projektet särskilda åtgärder med anledning av fuktproblematik överskrider beslutad budget. Årets prognos är 7,5 mnkr vilket innebär ett budgetöverskridande om totalt 6,5 mnkr. Prognosen avser åtgärder på Ängskolan, Örbyskolan och Sätilla förskola. Utöver detta genomförs underhåll och lokalkompletteringar på Kinnaborgs vårdcentral enligt plan till en summa om totalt 9 mnkr. Prognosen för investeringsunderhåll på kommunens lokaler uppgår till 16,5 mnkr vilket följer årets budget. Sammanfattningsvis innebär detta att ramen för internservice (exkluderat stora projekt) överskrids med 9,5 mnkr men inryms inom årets totala investeringsram.

Budgeten för **gata/park** samt **gång- och cykelvägs**-investeringar uppgår till 24 mnkr. Prognosen om 20,2 mnkr innebär att planerade investeringar genomförs enligt plan. Årets ofördelade medel om används dock inte som kompensation för budgetöverskridandet på GC-vägen mellan Sätilla och Hyssna föregående år. 9 mnkr av årets prognos avser underhållsåtgärder (beläggning) på gator samt gång- och cykelvägar.

Projektet **skredrisk Hedbo** beräknas färdigställas under året och prognosen uppgår till 17,8 mnkr vilket är 3,3 mnkr högre än årets budget. Totalutgiften för projektet uppgår därmed till 24,2 mnkr vilket är 3 mnkr högre än beslutad budget om 21,2 mnkr. Ökningen beror på de krav som ställts i samband med vattendomen från mark- och miljödomstolen avseende bland annat krav på att minimera grumling samt ökad omfattning gällande åtgärder på den södra sidan.

Investeringsprognosen avseende **vatten- och avloppsförsörjning** exkluderat överföringsledningsprojekten uppgår till 84,7 mnkr och visar på en total budgetavvikelse om +14,1 mnkr. Inom VA-verksamheten är det många projekt som avviker från budget men den enskilt största avvikelsen uppgår till 9 mnkr och avser utbyggnaden av VA-ledning i Almered som är senarelagd färdigställs först 2022. Även VA-saneringen på Kvarnvägen/Skördegatan är försenad och av årets budget beräknas 8,5 mnkr förbrukas och resterande 6,5 mnkr ombudgeteras till kommande år. Samtidigt är utbyggnaden av ledningsnätet i Stjärnhult/Balltjärn/Lillaskog tidigarelagd och årets prognos överskrider budget med 6,1 mnkr. Utbyggnad av VA-ledning i Vännåkra/Örby genomförs i enlighet med budget om totalt 15,9 mnkr. Inom VA-verken pågår utredningar för kommande stora investeringar såsom processförnyelse och renovering av Skene avloppsreningsverk samt nybyggnation av Björketorps avloppsreningsverk. Under året ska även byggnation av ny lågreservoar och processförbättringar vid vattenverket i Risäng genomföras. Detta projekt beräknas vara klart år 2022.

Årets prognos för pågående **överföringsledningsprojekt** uppgår till ca 46,7 mnkr vilket avviker med -13,1 mnkr från årets totala budget om 33,6 mnkr. 4,8 mnkr av årets budgetavvikelse avser projektet överföringsledningar mellan Skene skog-Hägnen då bland annat kostnader för relationshandlingar ledningsförrättning, återställningsarbeten, skadeersättningar och mindre kostnader för miljöuppföljning kvarstår. Totalutgiften för detta projekt är nu beräknad till 232,4 mnkr vilket avviker med 1,4 mnkr från senast beslutade budget om 231 mnkr. Utöver detta projekt genomförs under året byggnation av

överföringsledning mellan Hajom-Hajomskrysset samt Melltorp/Balltjärn/Stjärnhult. Båda dessa projekt överskrider beslutad budget bland annat med anledning av behov av större pumpstation och markägarproblematik i Hajom samt ökad produktionskalkyl pga masshantering vid trånga passager samt intrångsersättningar på sträckan Melltorp/Balltjärn/Stjärnhult. Överföringsledningen till Ekelund/Vännåkra är i princip klar men en pumpstation behöver byggas och prognosen följer årets budget. Ledningen Sätilla-Flohult-Dyrenäs följer inte lagd plan och årets budget om 6 mnkr kommer inte att förbrukas. Kvarvarande medel ombudgeteras till 2022.

Prognosen för årets investeringar inom **avfallsverksamheten** uppgår till 2 mnkr och överstiger budget med 0,3 mnkr. Avvikelsen beror främst på förseningen av det bomsystem som ursprungligen var planerad att genomföras år 2019. För att minska budgetöverskridandet senareläggs investeringen av ny ramp för träavfall till kommande budgetår.

Utöver ovanstående investeringar inom teknik- och servicenämnden uppgår investeringsbudgeten till 41,8 mnkr och årets prognos är 41,6 mnkr. Inom barn- och utbildningsnämnden samt kultur- och fritidsnämnden avser stora delar av årets budget investeringar i inventarier, AV-utrustning och scenteknik med anledning av nybyggnation av Lyckeskolan samt tillhörande Blå scen och hallar. Kultur- och fritidsnämnden aviserar därför ett budgetöverskridande om totalt ca 0,7 mnkr. Investeringsbehovet inom äldreomsorgsnämnden understiger beslutad budget i samma omfattning.

Pågående projekt

Pågående projekt (mnkr)	Total-budget	Ackumul erat utfall tom 2020	Utfall 30/4 2021	Prognos 2021	Prognos 2022	Prognos 2023- 2024	Aktuell projekt- total
Om- o tillbyggnad Kaskad	135,0	2,3	3,5	55,7	85,0	0	143,0
Nybyggnad Lyckeskolan	309,5	200,9	47,0	106,6	0	0	307,5
Nybyggnad förskola Skene	42,0	5,8	0,0	14,2	25,0	0	45,0
Om- och tillbyggnad Ängskolan F-9 Etapp 1	281,0	1,9	0,0	7,0	76,0	196,1	281,0
Nybyggnad Kinna resecentrum inkl cykelgarage	25,0	2,0	0,6	8,0	15,0	0	25,0
Omb Kinnahallen	15,0	0	0	5,0	12,0	0	17,0
Om Örbyskolan fsk F-6	5,0	0	0,0	4,0	1,0	0	5,0
Summa	812,5	212,9	51,2	200,5	214,0	196,1	

Om- och tillbyggnad Kaskad:

Bygghandlingsprojektering av projektet pågår och ansökan om igångsättningstillstånd behandlas och beräknas komma till kommunstyrelsen i maj. Utökad budget är i samband med detta begärt till totalt 143 mnkr. Beräknat färdigställande i november 2022.

Nybyggnad Lyckeskolan:

Slutbesiktning av projektet sker i juni 2021 och verksamheten påbörjas i samband med höstterminstarten för skolan. Prognosen pekar på ett överskott om 2 mnkr i projektet och då har även solceller och spontanidrottsplats inrymts i denna totalkostnad.

Nybyggnad förskola Skene:

Detaljplanearbete pågår och beräknas färdigt efter sommaren 2021. När detaljplanens färdigställande tydliggörs kan bygglov sökas och byggplanering återstarta. Ny prognos för projektet uppgår till 45 mnkr.

Om- och tillbyggnad Ängskolan F-9:

Inriktningsbeslut för etapp 1 är beviljat av kommunstyrelsen. Etapp 1 omfattar en ny byggnad för högstadiet samt ytterligare en idrottshall. Budget för denna etapp beräknas vara 281 mnkr och kunna färdigställas under 2024.

Nybyggnad Kinna resecentrum inkl cykelgarage:

Projektet fortlöper och enligt reviderad prognos och i samråd med Trafikverket förlängs

projektets tidplan och kommer färdigställas först under 2022. Årets budget kommer behöva ombudgeteras.

Ombyggnad Kinnahallen:

Projektet är beräknat till 17 mnkr och det finns ett förslag om utbyggnad för cafédel för ytterligare 2,2 mnkr. Projektet beräknas färdigställas först år 2022 och årets budget kommer behöva ombudgeteras.

Ombyggnad Örbyskolan förskola och F-6:

Projektet fortlöper med att omställa lokaler då nuvarande högstadiet flyttar till nya Lyckeskolan från och med höstterminen 2021. Projektet fortlöper in på 2022.

Resultatprognos

Belopp i miljoner kr	Utfall 2020	Budget 2021	Prognos 2021	Budgetavvikelse
Verksamhetens intäkter	488,6	480,0	485,0	5,0
Verksamhetens kostnader	-2 539,7	-2 599,2	-2 628,3	-29,1
Avskrivningar	-82,1	-88,0	-88,0	0,0
Verksamhetens nettokostnader	-2 133,2	-2 207,2	-2 231,3	-24,1
Skatteintäkter	1 575,6	1 591,2	1 628,4	37,2
Utjämningsbidrag	606,2	620,7	630,6	9,9
Verksamhetens resultat	48,6	4,7	27,6	22,9
Finansiella intäkter	9,1	6,3	5,8	-0,5
Finansiella kostnader	-3,1	-1,0	-1,3	-0,3
Resultat efter finansiella poster	54,5	10,0	32,1	22,1
Extraordinära poster				
Årets resultat	54,5	10,0	32,1	22,1

Verksamhet

Verksamhetens nettokostnader prognostiseras till -2 231,3 mnkr, en ökning med knappt 100 mnkr (4,7 procent) jämfört med utfallet 2020. Förutom nämndernas prognoser ingår även de poster som redovisas utanför nämnderna under gemensamma verksamheter. Som beskrivits tidigare i rapporten påverkas verksamhet och ekonomi av covid-19 och prognoserna är därmed mer osäkra och försiktiga än vanligt.

Finansiering

Intäkterna från skatter, utjämningsbidrag och kommunal fastighetsavgift baseras på prognosen från Sveriges Kommuner och Regioner den 29 april 2021. De prognostiserade intäkterna är 2 259 mnkr, prognosen är därmed 47,1 mnkr högre än budget. Detta innebär att skatteintäkterna, förväntas öka med 3,5 procent (77,2 mnkr) mellan 2020 och 2021.

Finansnettot prognostiseras bli 0,8 mnkr lägre än budget vilket innebär 1,5 mnkr lägre än 2020.

Resultat

Det prognostiserade resultatet är 32,1 mnkr, vilket är 22,1 mnkr högre än budget men drygt 22 mnkr lägre än resultatet 2020.

Coronapandemin förväntas påverka verksamheten under hela året och flertalet nämnder beskriver ett osäkert läge vad gäller årets prognoser.

3 Ekonomisk redovisning

3.1 Resultaträkning

Resultaträkning (belopp i mnkr)	Utfall jan-april 2020	Utfall jan-april 2021
Verksamhetens intäkter	129,8	163,1
Verksamhetens kostnader	-846,2	-881,7
Avskrivningar	-26,7	-28,6
Verksamhetens nettokostnader	-743,2	-747,2
Skatteintäkter	504,0	548,7
Utjämning	186,3	212,0
Verksamhetens resultat	-52,9	13,5
Finansiella intäkter	3,4	1,6
Finansiella kostnader	-2,5	-0,4
Resultat efter finansiella poster	-52,0	14,7
Extraordinära poster	0,0	0,0
Periodens resultat	-52,0	14,7

3.2 Balansräkning

Balansräkning	Aprilbokslut		Årsbokslut
	2020	2021	2020
Belopp i mnkr			
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
<i>Immateriella anläggningstillgångar</i>	0,4	0,5	0,5
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>			
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	1 345,6	1 540,1	1 528,5
Maskiner och inventarier	101,6	102,1	108,1
Pågående nyanläggningar	172,7	278,7	212,9
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>	126,2	126,2	126,2
Summa anläggningstillgångar	1 746,5	2 047,6	1 976,2
Omsättningstillgångar			
Förråd	1,0	1,0	1,0
Exploateringsområden	7,7	10,1	9,9
Fordringar	219,1	247,9	215,6
Kortfristiga placeringar	0,0	0,0	0,0
Kassa och bank	342,4	223,3	329,4
Summa omsättningstillgångar	570,2	482,3	555,9
SUMMA TILLGÅNGAR	2 316,7	2 529,9	2 532,1
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER			
Eget kapital	1 674,8	1 796,1	1 781,3
därav periodens resultat	-52,0	14,7	54,5
I eget kapital ingår:			
<i>Naturvårdsfond</i>	2,7	2,8	2,7
<i>Resultatutjämningsreserv</i>	93,5	93,5	93,5
Avsättningar			
Avsättning för pensioner o särskild löneskatt	37,5	36,5	37,5
Summa avsättningar	37,5	36,5	37,5
Skulder			
Långfristiga skulder	82,5	110,6	107,6
Kortfristiga skulder	521,9	586,7	605,7
Summa skulder	604,4	697,3	713,3
SUMMA EGET KAPITAL AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	2 316,7	2 529,9	2 532,1
PANTER OCH ANSVARFÖRBINDELSER			
Pensionsförpliktelser som inte har upptagits			
bland skulder eller avsättningar	650,5	634,0	643,7
<i>-varav löneskatt</i>	127,0	123,8	125,7
Övriga ansvarsförbindelser	1 416,2	1 509,7	1 509,7